

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Quod bona voluntas quæ præuenitur gratia, quædam Dei bona præuenit.
E. F. G

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

præuenitur voluntas & præparatur. Vnde Aug. in
 i. l. retract. Voluntas est qua & peccatur, & rectè vi- Ca. 9. part-
 uitur. Voluntas v. ipsa nisi Dei gratia liberetur à lulum ante
 seruitute qua peccati serua facta est, & vt vitia su- medium.
 peret adiuuetur: rectè pieque viui à mortalibus
 non potest: & hoc beneficium quo liberatur nisi
 eam præueniret, iam meritis daretur, & nõ esset
 gratia, quæ vtrique gratis datur. Præuenitur ergo
 bona hominis voluntas illo gratiæ beneficio, quo
 liberatur & præparatur. Et illud beneficium fides
 Christi rectè intelligitur: sicut August. in Ench. e-
 uidenter ostendit dicens. Ipsum arbitrium libe-
 randum est post illam ruinam à seruitute pecca-
 ti. Nec omnino per se ipsum, sed per solam Dei gra-
 tiam quæ in fide Christi posita est, liberatur vt vo- C. 106. in fi.
 luntas præparetur. Ecce apertè dicit gratiam, per Aug in En.
 quam liberatur arbitriũ & præparatur voluntas, chiridio. c.
 sitam esse in fide Christi. Fides enim Christi (vt in 117. in fine.
 eodem ait) impetrat quod lex imperat.

*Quod voluntas bona que præuenitur gratia, quadam
 Dei dona præuenit.*

E

Ipsa tamen eadem voluntas quædam gratiæ
 dona præuenit. Vnde Aug. in Ench. Præcedit bo- a. 13. ad
 na voluntas hominis multa Dei dona, sed nõ om- finem.
 nia: quæ autem non præcedit, ipsa in eis est & ipsa
 iuuat: nam vtrunq; legitur in sanctis eloquiis, Et
 misericordia ei⁹ præuenit me: & misericordia Dei
 subsequetur me: nolentem quippe præuenit vt ve-
 lit: volentem subsequitur ne frustra velit. Cur. n.
 admonemur orare pro inimicis nostris nolenti-
 bus pie viuere, nisi vt Deus in eis operetur & vel-
 le? Itemq; cur admonemur petere vt accipiamus,
 nisi vt ab illo fiat quod volumus, à quo factũ est, vt
 velimus? Inde Apost. ait, non est volentis neq; cur-
 rētis, sed Dei miserētis. Ex his apparet, q̄ bona ho- Rom. 6. 4.
 minis volūtas quædã dona Dei præuenit, q̄ eã co-
 mitatur gratia adiuuās: & quibusdã præuenitur,

D d

quia

quia eam præuenit gratia operans, scilicet, fides cum charitate.

Quæ prædictis videantur aduersari, scilicet, quod videtur dici fidem esse ex voluntate.

Rom. 10.

*Au. tracta-
tu 26. ad il-
lud Ioan. 6.
principio
tom. 9.*

*Nem po-
test ad me
venire.*

*Gn 2. f.
Glossa in-
ter Ismael.
Eph 2. b.*

Non est tamen ignorandum, quod alibi Augu. significare videtur, quod ex voluntate sit fides, de illo verbo Apostoli, Corde creditur ad iustitiam: ita super Ioannem tractans, ideo non simpliciter Apostolus ait, creditur, sed corde creditur: quia cetera potest homo nolens, credere non nisi volens intrare ecclesiam, & accedere ad altare potest nolens, sed non credere. Item super Genes. vbi Laban & Baruel dixerunt, Vocemus puellam, & quæramus eius voluntatem: dicit expositor, quia fides est voluntatis, non necessitatis. Ad quod respondentes dicimus, non hæc ita accipienda fore, vt ex voluntate hominis fides intelligatur prouenire: cum ipsa sit proprie Dei donum, vt ait Apostolus, & ex ea bona hominis merita incipiant. Per hanc enim, vt ait Au. super psal. 67. iustificatur impius, i. sit de impio pius, vt deinde ipsa fides incipiat per dilectionem operari: vnde omnia bona merita incipiunt. Sed potius hæc ideo ita dicta sunt, quia non est fides nisi in eo qui vult credere: cuius bonam voluntatem fides præuenit, non tempore, sed causa & natura. Vnde Augustinus supra congruenter dixit, quod bona voluntas in eis donis est, quæ non præcedit: & ipsa iuuat, quia ea iuuat, quibus præuenitur, dum eis consentit ad effectum boni: & in eis est, quia tempore ab eis non præceditur.

Quedam adhuc addit quæ grauiorem faciunt questionem, scilicet, quod cogitatio boni præcedit fidem.

Ceterum hanc quæstionem magis actuunt & urgent verba Augu. quibus in libro de prædestinatione sanctorum vtitur pertractans illud verbum

In medio c.

2. in tom. 7.

2. Cor 3. b.

Apostoli, Non quod sufficientes simus cogitare aliquid quasi ex nobis, Attendat, inquit, hic & verba ista

ista perpendant, qui putant ex nobis esse fidei ex-
 ptum. & ex Deo esse fidei supplementum. Com- *Ibid. paulo*
 mendans enim istam gratiam quæ non datur se- *superius.*
 cundum aliqua merita, sed efficit omnia bona me-
 rita, inquit, Nō q̄ sufficientes simus cogitare ali-
 quid boni scilicet ex nobis. Quis autē nō videat prius
 esse cogitare quam credere? Nullus quippe credit
 aliquid, nisi prius cogitauerit esse credendum, Si *Ibid. paulo*
 ergo cogitare bonum nō est ex nobis, ut hic Apost. *inferius.*
 tradit, nec credere: quanquam & ipsum credere
 nihil est aliud, quam cum assensione mentis cogi- *Ibid. paulo*
 tare. Hic videtur insinuare, q̄ cogitatio bona præ- *inferius.*
 cedat fidē: & ita bona voluntas præueniat fidem,
 nō præueniatur: q̄ prædictis aduersari videtur.
 Ad hoc autem dicimus, quod aliquando cogita-
 tio bona siue voluntas præuenit fidem: sed non est
 illa bona voluntas vel cogitatio, qua rectē viuatur. *Ad princp̄*
 Illa enim sine fide & charitate non est. Nam ut ait *p̄iū epi. 44.*
 Au. ad Anastasium, sine spiritu non est voluntas *in tom. 2.*
 hominis libera, cum cupiditatibus vincatur: non
 est libera ad bonum, nisi liberata fuerit. Nō autē
 liberatur, nisi per spiritum sanctum diffundatur
 charitas in cordibus. Non est libera voluntas, nisi
 eam liberet gratia per legem fidei, i. nō est libera,
 sine fide operāte per dilectionem: & illa sufficien-
 ter & verē bona est. Non est enim fructus bonus,
 qui de charitatis radice non surgit. Si vero adsit
 fides operans per dilectionem, sit delectatio boni.

De illa cogitatione boni quæ præcedit fidem, ple-
 nē disseritur.

H

Illa autem cogitatio siue voluntas quæ fidem &
 charitatem aliasque iustificationes præcedit, non
 sufficit ad salutem, nec rectē ea viuatur. Hac volū-
 tate concupiscitur illa bona voluntas quæ est ma-
 gnū bonū, ista vero nō. Alia est ergo illa volūtas si-
 ue cogitatio, alia ista: Et sicut illa istā præcedit, ita
 illam præuenit intellectus. Vnde Aug. ita distin-

D d 2

guens